

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dei Immortalis In Corpore Mortali Patientis Historia

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Caput VIII. Coronatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49178](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49178)

Ps. 13, 3.

& doleat, illum sanguinem nostræ salutis pignus etiam conculcari ab hominibus: Deberent post fustum illum sanguinem omnes amare Christum, ut ipsi Seraphini in cœlis Deum: qui jam peccaret, non deberet ex toto hominum genere reperiri vel unus; & tamen. ecce, qui faciat bonum non est usque ad unum. Quis non miretur tot hominû perditionem post tam copiosam redemptionem? O Christe, ostendisti hodie in medio terræ, te non tantum esse misericordem, non tantum misericordiarum Patrem; sed ipsam misericordiam. Ergò coram te hîc nudo, vincto, cruento, non alia ex me misero audietur vox, quàm quæ solet à miseris, *Miserere*. Quare stas illic ad columnam nudus, & ligatus? Nunquid in gratiam meî? Ergò *Miserere mei*. Quis te compulit, ut tot exciperes verbera, tot admitteres vulnera? Cur tot flagellis non tantum es cæsus, sed propè concisus? Nunquid amore meî? Ergò *Miserere mei*. Quare omnem, quem in sacratissimis venis tuis continens sanguinem, tanquam aquam effudisti? Numquid causâ salutis meæ? ergò *Miserere mei*. & quia scis magnam esse miseriam meam, *Miserere mei secundum magnam misericordiam tuam*.

Ps. 50, 1.

CAPUT VIII.

Coronatio.

§. I.

Exiit Vestibus.

IN hoc porrò, quod nobis hodie aperiet Synagoga, proscenio, tres insignes affectus personam suam continuè sustinebunt, Amor, Pudor,

dor, Dolor. Amor, dum nudatur vestibus, Dolor, dum coronatur vepribus, Pudor, dum subfannatur à militibus. Ordiamur ab Amore. Et milites Præsidis suscipientes Iesum in Prætorio, congregaverunt ad eum universam cohortem, & exuentes eum, chlamydem coccineam circumdederunt ei.

Matt. 27.
27.

Amor Deum sub humani corporis schemate abditum, flagellis ita laceraverat, ut totus homo Deus, non esset nisi unum vulnus. Non hic quiescit, sed quasi lateret adhuc, nec pateret satis, ut se detegeret, & aperiret omnibus, voluit eum nudari coram omnibus. O Christe! illa, quam de filio prodigo quondam narraſti, parabola, de te est historia. Tu es, qui cum in paternâ domo felicissimè degeres, dixisti, ut prodigus ille, Patri: *Pater da mihi portionem substantiæ, quæ me contingit, Exauditus es pro tua reverentia.* Dedit tibi corpus affabrè efformatum, dedit sanguinem ex inclyto Regum stemmate profluentem, dedit animam infinitis muneribus instructam; dedit vestes, dedit robur invictum, valetudinem firmam, eloquentiam incomparabilem, scientiam immensam, virtutes omnes: denique in te uno conclusit omnes thesauros sapientiæ & scientiæ suæ. Tu hoc divino apparatu instructus, è domo Patris peregrè profectus es in regionem longinquam. Regio planè longinqua, chaos magnum, interval- lum propè immensum. Inter cælum & terram. In hac regione mortis dissipasti omnem substantiam tuam cum peccatricibus animabus. Nunc enim omnia, usque ad extremam nuditatem inter perditos perdidisti. Pater tibi dederat firmissimam corporis valetudinem, membrorum omnium integerrimam sanitatem: & ecce, à planta pedis usque ad verticem capitis, non est in te sanitas.

Omnia sua ut prodigus hic dissipavit.

Luc. 15.
12.
Heb. 5. 7.

Luc. 15.

Isa. I. 6.

- Dissipasti sanitatem. Pater dederat tibi elegantissimam formam, & oris speciem: eras enim speciosus forma præ filiis hominum: & ecce, non est tibi species, neque decor: putavimus te quasi leprosum. Dissipasti omnem pulchritudinem. Dederat tibi corpus digito Dei efformatum, ut ipse fateris: Corpus autem aptasti mihi. Illud dedisti in cœna, dicens: Accipite, & comedite: hoc est enim corpus meum. Dederat tibi regium sanguinem: curasti tibi incidi, & aperiti omnes venas flagellis ad columnam, & eum omnem effudisti. Sic & sanguinem dissipasti. Dederat tibi divitias infinitas: unde ipsemet magnificè gloriabaris: *Mecum sunt divitiae, & gloria, opes superba:* tu verò ita eas dissipasti, ut cogaris dicere: *Ego autem mendiculus sum, & pauper.* Dederat tibi sapientiam immentam: de te enim scriptus tuus scriba: *Sapientia ejus non est numerus.* Illam ita dissipasti, ut te tamquam stultum, indutum veste alba illuserit Herodes. Dederat eloquentiam planè divinam; sic ut qui te loquentem audirent, attoniti tanta facundia exclamarent: *Numquam sic locutus est homo, sicut hic homo:* & illam dissipasti: nam accusatus à Scribis tacuisti, sicut mutus non aperiens os suum: & interrogatus à Pilato, non respondisti ei ad ullum verbum. Denique miserat te Pater in regionem hanc, hominem undequaque perfectissimum, & omnibus bonis Naturæ & Gratiæ instructissimum; tamquam opus suæ Sapientiæ, Potentiæ, ac Bonitatis absolutissimum: & ecce, sic dissipasti omnem tuam substantiam, ut ipse, qui es Veritas, fatearis: *Ego ad nihilum reductus sum.* Pater tibi tradidit sua omnia: sic te testante: *Omnia mihi tradita sunt à Patre meo,* & tu retinuisti nihil. Dedisti omnia tua, imò & te. O verè Filium in amando prodigum!

Ps. 43. 3.

Isa. 53. 2.

Heb. 10. 5

Matt. 26.

26.

Proa. 8.

18.

Ps. 39. 18.

Ps. 146. 5.

Ioan. 7.

46.

Ps. 37. 14

Matt. 26.

14.

Ps. 72.

22.

Matt. 11.

27.

gum! Ecce, ut hic post se, sua omnia homini ex amore tradita, stat nudus, à planta pedis usque ad verticem capitis non est in eo nisi nuditas. Quid mirum? à plantâ pedis usque ad verticem capitis, non est in eo nisi Charitas. Amor est nudus; Jesus est amor, quid miraris nudum? Et nos, necdum eum vel sic amamus? Adeòne molestum est amare Jesum, quem nisi ames, Pater ejus æternum minatur supplicium; quem si ames, æternum pollicetur præmium? quem ut ames, cum illo dedit nobis omnia sua. Adeòne durum est, amare Amorem? Audiatur hic vox Augustini, verè Theophili. *Quid mihi es? Miserere, ut loquar. Quid tibi sum ipse, ut amari te jubeas à me; & nisi faciam, irascaris mihi, & mineris ingentes miseria? Parvane est miseria, si non amem te? Potestne vel ab homine timeri, vel ab Angelo concipi, vel à Deo inferri major miseria, quam non amare Jesum? quam odisse Amorem? O Jesu, idem qui te nudavit vestibibus Amor, & cor nostrum nudet omnibus affectibus; nam tu unus sufficis amanti. Nudamus nostram voluntatem omni alio amore, & dicimus cum Apostolis: *Ecce nos reliquimus omnia: ut aliquando à te audiamus, quod à Patre frater prodigi; Fili, omnia mea, tua sunt.**

Matt. 19.

27.

§. II.

Coronatur.

AMori succedit Dolor; quo dum pro dilecto patitur, se maximè probat. Scilicet non satis se amor prodiderat, dum pro nobis fuit proditus; non satis se detexerat, omnibus vestibibus exitu s; non satis se aperuerat post tot aperta amo-

ris ostia, quot hiantia patebant vulnera: non satis nos sibi vinxerat, pro nobis funibus vinctus. Dum novas comminiscitur pœnas Synagoga crudelitas; veterum oblita, excogitat nova beneficia, divina Charitas. Interim conserunt inter se consilia, invidia, & malevolentia: quæ exhaustis propè omnibus viribus, in excogitandis pœnis, & novis cruciatibus, tandem quasi jam venissent ad ultimam crudelitatis lineam, imposturæ illi coronidem: *Plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus, & veste purpurea circumdederunt eum.*

Ioan. 19. 2.

*Thren. 1.
12.*

Quis hic interpretabitur, si nê major in corpore dolor, an in pectore amor? Dicat jam corpus: *Videte si est dolor sicut dolor meus.* Dicat & pectus: *Videte si est amor, sicut amor meus.* Uterque est summus. Quid stupes? Qui patitur, est summum bonum: & idè patitur, ne homo incidat in summum malum. Sed ut prius amor, ita modò dolor, suas in scena partes agat. Vix fœderat Christus ingressus Prætorium, cum milites aculeatum, & pungentibus veribus horridum, adornando vertici, diadema non leuiter imponit, sed fortiter imprimunt. Interim aperitur undique sacrosanctæ venæ, ex quibus quot fluxerunt amoris guttæ, tot germinaverunt amoris rosæ. Sic quæ fuerant illi supplicia, vertit nobis ad gloriæ instrumenta. Dum hinc licet infligit doloris vulnera, indè Redemptor emittit amoris jacula: iisdem quibus læditur caput spinis, utitur quasi telis, quibus vulneret cor Patris. Hoc tormentum non potest concipi, & tamen debet credi. Hic dolor superat fidem, & tamen crimen est vel dubitare de ejus fide. Nonne cum fama fuisset, coronandum hîc in terris Regem regum,

expectasset quilibet legendas ex campis Elysiis
 selectissimas rosas, vel ex Erythræo freto pretio-
 sissimas gemmas, vel ex Indico solo mundissi-
 mum aurum? sed spinas? Pungit mentem hæc
 cogitatio, ut spinis coronetur ille cœlestiū bella-
 torum in triumphanti Ecclesia coronator? Ni-
 mirum ad insolens hoc tormenti genus, quod
 vel audire est tormentum, Christum adegerunt
 tot cincinnati gnatores, calamistrati trosculi, co-
 mati Ablalones, quorum capita unguento pre-
 tioso madent, cælaries capitis nescio quo pere-
 grino pulvere olet, quorum ora generoso massi-
 co spumant, quorum lingua nil sonat, nisi molle
 illud: *Coronemus nos rosas*. Qui domi inter pectinē
 & speculum toto mane occupati, inertī negotio
 opērosi, nihil agunt: qui malunt Rempublicam
 turbari, quàm suam comam, & sollicitiores sunt
 de capitis decore, quàm de animæ salute; com-
 priores, quàm fortiores; qui ducunt in bonis dies
 suos, & noctes; de die rident inter rosas, de nocte
 jacent inter plumas; in mensa inter epulas, in fo-
 ro inter fabulas; ubique inter rosas, nunquam in-
 ter spinas. Non est quod illi delicatuli, pleni ro-
 sarum, aliud expectent post odoriferas rosas,
 quàm tartareas flammæ. Erras ergo, ô juvenis,
 toto cœlo à cœlo, si putes gradum facere per viâ
 lacteam & roseam, in qua nil nisi rosas, & hilia, &
 calathos teras ad cœlum, nec ullam vepriculam,
 vel minutissimum aculeum per sentiscas. Non i-
 tur de deliciis ad delicias. I munde, mitte rosas
 tuas & margaritas ante porcos. Nos similes mer-
 catori quærenti bonas margaritas, inventâ unâ
 pretiosâ margaritâ vendemus omnia & emem⁹
 eam. Hæc margarita, hæc spina non est illa quæ
 pungit caput tuū, ô Christe, sed quâ configi op-
 tabat

Sap. C. 2. v. 8.

Pf. 118.
20.

tabat servus tuus, cum diceret: *Confige timore tuo carnes meas.* Hac spinâ timoris cōfige carnes meas ut postea rosis amoris corones animas nostras.

§. III.

Illuditur.

EXpectatis in hoc ultimo puncto ut tertius affectus, Pudor, in theatro crudelitatis, agat suam personam? Sed, ut video, venit non incommittatus, neque solitarius: stipât latus hinc dolor, inde amor. Hæc enim illum pati, nō tantum fuit insignis pudor, sed acutissimus dolor; nec tantum dolorem sustinisset, nisi Amor suppeditâset & vires, ut posset; & animos, ut vellet tanta pati. Sed loquatur Evangelista: *Et posuerunt arundinem in dextra ejus, & genu flexo ante eum illudebant ei dicentes: Ave Rex Iudæorum. Et expuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus.*

Romani milites à Judæis mercede conducti ad exercendas omnes vires acerbitatis & immanitatis in Christum, postquam ornâssent caput spineo diademate, manus fragili arundine humeros lacero murice, ne quid deesset ad ludicri Regis opprobrium, sannis ei illudunt, in faciem expuunt, caput percutiunt. Quantus pudor! Eum, qui est primogenitus omnis creatura, despici ut novissimum virorum? illum, in cujus magnificentissimi paludamenti augustâ orâ adamantino characteri scriptus est ille plenus majestatis titulus: *Rex regum, & Dominus dominantium*; hic ab impudoratis sannionibus & vernis cum scommate salutari: *Ave Rex Iudæorum?* illum, qui *appendit tribus digitis molem terra*, manu tenere arundinem?

Flexo

Coloss. 1.
15.

Apoc. 19.
16.

Isa. 40.
12.

Flexo genu à spurcissimis sycophantis per ludibrium adorari, coram quo flectitur omne genu? Illam faciē conspicui à petulantissimis nebulonibus, quā vel vidisse salus est videntis? Comitabatur Pudorem dolor; hic enim illi occurrebat quocunque oculos flectebat. Absentia & præterita respiciebat: Illic videbat Matrem, cujus magna erat velut mare contritio, nec erat qui eam consolaretur: sciebat se à Juda proditum, à Petro ter negatum, ab Apostolis desertum, à militibus captum, à Scribis falsò accusatum, à Judæis illum, ab Herode spretum, à Sacerdotibus rejectum, à Romanis flagellatum, à Pilato condemnatum, ab omnibus derelictum. Aspicit præsentem statum; O quantus hic dolor! Coniectus in fœdum domus angulum, infidet duro & frigido saxo, præ frigore contremiscens, undique lacer, & totus cruentus; patent undique vulnera, caput pungitur spinis, oculi fluunt lacrymis, frons perfunditur cruore, vultus illinitur spinis, corpus percutitur arundine, manus vincæ sunt funibus, capilli evelluntur à militibus, ab omnibus illuditur, à nemine cognoscitur, & ita, ut peripsa totius mundi, ut opprobrium hominum, ut abjectio plebis, ab omnibus contemnitur. Si futura prospiciat, videt gentem suam dilectam, totamque Synagogam exultantem ob suam mortem; videt parari immanē crucis trabem, clavos, malleos, se binos inter latrones inaudito cum dedecore deducendum ad montem Calvaria, affigendum cruci, deridendum ab adstante populo, à Patre deserendum, atque illic inter ultimos cruciatus se moriturum. Itaque quocunque oculos circumfert, ad præterita, præsentia, futura, undique circumdederunt eum dolores mortis. Si unquam,

Christi
dolor.

Isa. 33. 3.

quam, nunc verè ei convenit ille titulus: *Vir dolorum*. Videor jam audire Christum tacite alloquē-

Mich. 6.

tem his verbis populum sibi dilectum : *Popule meus, quid feci tibi, aut quid contristavi te? Nonne dixi:*

Chrysol.

(ait Chrysologus) *Si divinitas ignota est, vel caro sit*

serm. 108

*nota; videte, videte in me corpus vestrum, membra ve-**stra, vestra viscera, ossa vestra, vestrum sanguinem. Et si**quod Dei est, timetis: quare quod vestrum est, non ama-**tis? Quomodo potuisset Dei Filius plus amare**hominem, & plura pro homine pati, si quilibet**homo tanto Christi arsisset amore, quanto su-**premus in cælo Seraphinus? Contrà, quomodo**potuisset plus odisse Filium Dei homo, et si is ho-**mini omnia mala intulisset, quæ dæmon ipse et-**iam inferre optat? Hoc triste spectaculum, vivū**hominis funus, animatum Dei cadaver, quod**totam rerum universitatem in suū commovit**commiserationem, peccator otiosus, ficeis ocu-**lis, nec semel mutato colore intueris? Nulla tibi**præ pudore rubet pars genæ? nullum præ timore**tremit membrum? nulla præ amore stillat ex o-**culis lacryma? nullus præ dolore erumpit è pe-*Christi
clemen-
tia,*ctore gemitus? non tantum eorum, quæ commi-**sisti pœnitenda, te non pœnitet; sed & nova co-**gitas scelera, ut nova infligas vulnera? non me-**tuis illius è cælis justitiam, cujus in terris despi-**cis clementiam? nimirum hoc tibi proprium est,**Jesu, semper misereri, & parcere, diligere inimi-**cos tuos, orare pro persequentibus te, orare pro**his qui oderunt te. Hæc tua est indoles, ô Jesu,**lavare pedes illius qui te vendit, osculari qui te**prodit, sanare auriculam ejus qui te capit, igno-**scere ei, qui cum juramento te negat: percuti, &**non repercutere, accusari, & silere, flagellari, &**pati: denique omnibus semper, & ubique bene-**face.*

facere, solius est Jesu, Agnosco tuam naturam, & ideo plus spero de tua Clementia, quàm timeo Patris iracundiam. Perge misereri, ô misericordia! donec te videam in gloriâ, ubi *miseritordias tuas in æternum cantabo.*

Ps. 88. 2.

§. IV.

Producitur coram populo.

Voluit qui latuerat in Prætorio, ex umbra in solem, è latebris in conspectum omnium prodire, ut suum proderet, & quo urebatur dolorem, & quo accendebatur, Amorem. Sic enim de eo Joannes: *Exiit iterum Pilatus foras, & dixit eî: Ecce adduco eum vobis foras, ut cognoscatis, quia in eo nullâ causam invenio.* Stabat densum humeris vulgus, & immensa Judæorum multitudo extra Pilati Prætorium, expectans Christum foras à Pilato producendum. Quod cùm sciret Pilatus, exiit iterum foras in Lithostroton, & dicit confertissimæ hominum multitudini: *Ecce adduco eum vobis foras.* Jam saltem spero tanto ejus supplicio, factum satis vestro desiderio: sic enim illum corripui, ut dignior sit misericordiâ, quàm invidiâ. Si illum oditis, digna vestro odio sustinuit, illud ergo deponite: & quis in eo adhuc locus esse potest vestræ invidiæ, ubi non est locus amplius ulli, quam invidia optare potest, pœnæ? Si malus est: quidquid imprecari ei potestis, mali pertulit. Deindè *adduco eum foras, ut cognoscatis, quia nullam invenio in eo causam,* vel Romani imperii læsi, vel publicæ rei perturbatæ, vel sceleris admissi. Nullam invenio noxam, ob quam auferam ei vitam. *Audivi quæcumque contra eum protulistis testimonia, quæcumque ei objecistis crimina; & illa quidē non leviter audivi, sed exactissimè singula*

Ioan. 19.

Inno-
centia
Christi.

gula ad rutinam Justitiæ ponderavi: totam adhibui industriam meam, ut excogitarem, an talva æquitate possem quidquam invenire morte dignum: quæsi, & non inveni. Iniquum autem est condemnare ad mortem, qui nihil commisit morte dignum. Hoc ergo protestor cælo, & terrâ, & vobis omnibus testibus; post omnia, singula, universa contra eum allegata, & maturè expensa, *Nullam invenio in eo causam.* Gratulor Innocentiæ tuæ, ô Jesu: Jam saltem toti mundo constat, teste etiã iniquo Judice æquam esse causam tuam. Sic ergo morieris; morieris, non quòd nocēs mori debueris, sed quòd innocens volueris. Hic me confundit pudor, & invadit undique dolor, cogitantem quoties, mi Jesu, te offenderim, cum tamen offendendi nullam inveniam in te causam. Ego sum (& quid pudet hic palam dicere, quod non puduit cælo teste facere?) ego sum, qui tuo sacro vertici spinas illas tam altè infixi; ego sum, qui tot inmania corpori tuo infixi vulnera, & ego sum, qui è sacratissimis tuis venis extorsi omnem sanguinem: & tamen hæc faciendi nullam invenio in te causam. O quoties in silètio cordis mei clamat, dum te volo offendere, Conscientia mea cum Pilato: *Non invenio in eo causam!* Christus nil jam pænè nisi ulcus, paucis his verbis nos interrogat cum Job: *Quare persequimini me?* Quid vos respondere possitis, vos videritis: Conscientia mea respondet: *Persequendi eum nullam invenio in eo causam.* Nunquid non ipse est Pater tuus, qui possedit te, & fecit, & creavit te? Cur ergo ille tibi displicet? cur offendis? cur transgredieris ejus mandata? cur spernis consilia? Quære, finge, excogita, si potes, aliquam causam. Frustrà quæro: scio, quia ubi venit JESUS, *venerunt mihi omnia bona pariter*

Iob. 19.

22.

Deut. 32.

16.

Sap. 7. 11.

cum

cum eo. Nullam, nullam invenio in eo causam. Hoc demum est omni stupore majus: JESUM offendendi nullam invenimus causam, diligendi causas infinitas; & tamen quolibet propè momento JESUM offendimus; vix unquam, ut par est, diligimus. Nunc mi JESU, cum me cogat tua erga me bonitas, & in me charitas fateri quia nullam invenio in te causam offendendi te; ego nunc te interrogo: Quam invenisti causam diligendi me? causas habuisti infinitas puniendi me, pepercisti; perdedisti me, servasti; ulciscendi injurias tibi factas, remisisti. Ego tibi maledixi, silebas; ego extendi contra te manum meam ut te percuterem, tu extendisti manum tuam ut me lapsum erigeres; ego te vulneravi, tu me vulneratum sanasti. Quam invenisti causam hæc faciendi? Cur post tot injurias, contumelias, odia, scelera contra te, adhuc voluisti me salvari? Silet JESUS; loqui enim nimius dolor non patitur; sed remittit me ad Davidem, in cujus metris causam invenio, cur Salvator meus me voluerit salvum, nimirum: *salvum me fecit, quoniam voluit me.* Unica ergo causa salutis meæ non sunt tam merita mea, quam voluntas tua. Adoro hanc sacrosanctam voluntatem, quâ, tot aliis relictis, voluisti me: amo amorem tuum quo elegisti me. Quoniam ergo ita placitum fuit ante te, ut eligeres me quoniam voluisti me; fiat voluntas tua, & salvum me fac, quoniam voluisti me.

Ps. 17. 20

§. V.

Ecce Homo.

Pilatus, Judex in Christi causa timidior, quam æquior, ut tandem saturaret rabidum Judæo-

S

rura

Ioan. 19. rum in Christum debacchantium furorem, ac odium; voluit coram oculis proponere hominis commiseratione, quàm indignatione dignioris spectaculum. *Exiit ergò ESVS portans coronam spineam, & purpureum vestimentum; & dicit ei; Ecce homo.*

Ecce homo. Hoc dixit quia pecudem excoriatam credidisset populus, ni dixisset; *Ecce homo.* Ita enim erat plagis contusus, flagris contritus, alapis contusus, pugnis lividus, sputis deformatus, ut in homine homo quærendus fuisset. *Ecce homo imbellis, miser, infirmus, miserabilis, pauper, ridiculus, non jam formidandus, sed miserandus. Ecce correctum, si malefactor: Ecce flagellatum, si trifer: Ecce coronatum, si Rex: Ecce an non immanius sic flagellari, quàm crucifigi? Hæc ad populū Pilatus alia ego ad vos de hoc homine. Quotquot hoc estis in loco præsentis, ut sitis vobis ipsis præsentis, ora, oculos, mentemque totam convertite ad aram. Creditis illic candido inelufam orbe illum sub quo curvantur, qui portant orbem: Ecce homo, per quem facta sunt omnia, sine quo factum est nihil. Ecce homo, sine quo omnes morimur, per quem omnes salvamur: qui ab æterno ante omne principium Deus, in principio creavit cælum & terram. Ecce homo, cui data est omnis potestas in cælo, & in terra. Ecce homo, in quo vivimus, movemur, & sumus: ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia. Ecce homo, cuius omnis actio, nostra est instructio; cuius vita, norma est vivendi; cuius verba veritatis sunt dogmata: cuius vitæ vel momentum unicum, pretio & excellentiâ omnem cælituum æternitatem exsuperat: quem adorant omnes, præter eum qui adoratur ab omnibus: cui servire, summa est dignitas; parere, liber-*

Iob. 9. 13.
Christi
dignitas.

Gen. 1. 1.
Matt. 28.
Act. 17.
28.

libertas; subjici, honor; subesse, gloria; amare, felicitas. Si times mala, si speres bona: *Ecce homo*, cujus solius beneficio potes declinare omnia mala, & acquirere omnia bona: bona corporis, bona animæ, bona temporalia, bona æterna, bona Naturæ, bona Gratiæ, bona Gloriæ, bona terræ, bona cœli. Denique *Ecce homo*, à quo uno, & solo dependet tota nostra, quam speramus, salus, omnis, quam exspectamus, gloria, quã optamus, beatitudo. Hic tecum cogita, quantum, ô homo! debeas illi homini Deo. Creavit te, cum nihil esses, conservavit te, postquam cœpisti esse, redemit te, ut tibi semper benè esset: illius sole fuisti illustratus per diem, & lunâ per noctem: illius igne calefactus, illius aëre recreatus, illius pane nutritus. Te ipsum tibi reddidit, postquam per peccatum esses venundatus, inseruit te filiis Ecclesiæ, fecit te participem omnium Sacramentorum suorum, Regni sui hæredem, & secum cohæredẽ, verbo, in totius vitæ curriculo nec momentum fuit unicum, quo non infiniti momenti tibi contulerit beneficium. *Ecce homo*; qui hæc omnia fecit, postquam tu malum coram eo fecisti. O homo simul, & Deus! *quid retribuam tibi pro omnibus, quæ retribuisti mihi?* Si dedero tibi quidquid sum, quidquid habeo, quidquid possum, pro minimo tuo beneficio, ut quòd uno momento me servaveris, perinde est, ac si nihil darem, aut facerem: quid restat pro aliis beneficiis? Etsi hoc momento omnes atomi verterentur in linguas, quibus te laudarem, in manus, quibus tibi servirem; in corda, quibus te amarem: adhuc nihil esset, ad tua in me merita. Illud mihi certum est, quando tibi omnia mea dederò, nihil te rerum mearum accepturum, quod non pluribus nomi-

Christi
in nos
benefi-
cia.)

Ps. 115.
12.

Oblatio
sui Chri-
sto.

nibus antè sit tuum, quàm meum: tamen quia ita vis, volo ut omnia ad suum fontem redeant. Ego igitur dico, dedico, ac reddo meum esse, corpus, animam, vitam, sanitatem, libertatem, vires, fortunas, commoda, jura, & quidquid sum, aut unquam ero: Reddo, & restituo me Tibi, voloque ut quidquid à me, sive in tempore, sive in æternitate, proficiscetur, meæ cogitationes, dicta, facta, meæ calamitates, consilia mea, solitudo, cōgressus, res secundæ, adversæ, lata, tristia, amores, odia, & quidquid potest ad me spectare, tuæ Majestatis obsequis sint consecrata: Omnia ad Jesum, & propter Jesum; quia omnia ex Jesu, & in Jesu. Pro his omnibus unum te obsecro, ut tu, Salvator meus, quod & mihi ad salutem sufficiet, ducas me ad conspectum Patris tui: & hæc pauca pro me loquaris verba: Ecce homo, pro quo Ego Filius tuus, factus sum homo.

§. VI.

Judæi rejiciunt Christum.

SCena illa Judæis à Pilato proposita, (hoc est Christus tam miserabili schemate illorum oculis expositus) debuisset illorum placare furorē: at Judæi canibus, & tygribus truculentiores, furiosè vociferantur: *Tolle, tolle, crucifige eum.* Monstrum amove, odium hominum, ludibrium terræ, opprobrium cæli, pestem gentis suæ, cattherma, maledictum, peripsēma totius mundi, Deoque, atque hominibus invisum caput. *Tolle, tolle, crucifige.* Ait Pilatus: *Regem vestrum crucifigam?* Responderunt: *Non habemus Regem, nisi Casarem: si hunc dimittis, non es amicus Casaris*

Miseri

Miseri Judæi, qui jam nullum habent sibi proprium Regem, nec Cæsarem, nisi ex orco dæmonem, tenebrarum Principem; & ideò ipsi nunc jacent in tenebris, & in umbrâ mortis. O quàm est homini noxium, nolle sibi Christum habere Regem! Patet hoc ex verbis Christi: *Verumtamen inimicos meos illos, qui noluerunt me regnare super se, adducite huc, & interficite ante me.* Audis verba illa: *Qui noluerunt me regnare super se;* Audeſne affirmare, quòd Christus regnet super te? Circumspice te intus & foris, à capite ad calcem, à manè ad vesperum. Nulla deberet esse facultas animæ, nulla pars corporis, nulla actio manuum, nullum verbum oris, nulla cogitatio mentis, nullum desiderium cordis, super quod Christus non regnaret, ut Christus dici possit regnare super te. Nam si vel unum deesset, tu ex illa parte ab ejus regno subtractus esses, nec proinde super te totum regnaret. Estnè vel una pars ita illi subjecta, ut in eâ vel solâ regnet? Regnatne Christus in oculis? ô lascivi, ô petulci, ô lenones oculi! Quoties tu illos eò convertis, ubi tu perverteris? Regnatne Christus in linguâ tuâ? ô lingua dicax, procax, petulans, contumeliosa, quæ ut gladius acutus, tot lædit, cædit, vulnerat, mactat, jugulat, quot propè verba pronuntiat. Regnatne Christus in digitis tuis? Discute quas scribis literas, vide an de iis dici possit: *Digitus Dei est hic;* an non potiùs digitus Ovidii, Catulli, Tibulli est hic. Quoties illi digiti scribunt iniqua, & subscribunt sententiæ iniquæ? Regnatne Christus in cogitationibus, desideriis, affectibus, negotiis tuis? Nonne ibi potiùs concupiscentia prævalet, ut magis sequaris naturæ impetum, quàm gratiæ motum? Cur ita porrò, nisi quia vis ita premi,

Luc. 19.

Rex nobis sit Christus.

Exod. 8.

1er. 2.

quantum necesse est, ut Christus regnet super te? Confregisti jugum meum: rupisti vincula mea, & dixisti: Non serviam. O fortem & amabilem reprimendæ concupiscentiæ necessitatem, quâ compellor, aut negare Christum Regem meum, & dicere cum Judæis: *Non habemus Regem nisi Cæsarem*: aut omnem illi subicere concupiscentiam! Quid hic statues anime? Quid deliberas? Quid proponis?

Hom. 4.
super
Missus.

Audi hic loquentem S. Bernardum: *Veni Domine Iesu, aufer scandala de tuo regno, quod est Anima mea, ut regnes tu, qui debes in illa. Venit enim Avaritia, & vendicat in me sedem: Iactantia cupit dominari mihi, Superbia vult mihi esse Rex: Luxuria dicit: Ego regnabo. Ambitio, Detractio, Invidia, Iracundia certant in me ipso, de me ipso, cuius ego potissimum esse videar. Ego autem, quantum valeo, resisto, & renitor quantum iuvor, Dominum meum Iesum reclamo: ipsi me defendo, quia ipse me iuris agnosco. ipsum mihi Deum, ipsum Dominum teneo, & dico: Non habeo Regem nisi Dominum Iesum. Veni ergo Domine, disperge illos in virtute tua, & regnabis in me, quia tu es ipse Rex meus, & Deus meus, qui mādās salutes Iacob. Ita S. Bernardus. O felix, tunc felix, cui is solus est Rex, qui est Rex Regum, cuius Regni non est finis. Clamemus conspirantibus vocibus contra Judæos vociferantes: *Non habemus alium Regem nisi Cæsarem*. Nos non habemus alium Regem, nisi Iesum. Vos reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari: nos reddemus quæ sunt Christi, Christo, tanquam Regi nostro. Quapropter in signum, quod te cognoscam, & jam nunc eligam in Regem meum, totum me tuis manibus, potestati, ac imperio committo & submitto, ut tanquam Rex de me in omnem partem, qua tibi videbitur, statuere velis. Hinc perinde mihi fuerit, sive sim pauper, sive dives; sanus, sive*

infirmus; sive sim abjectus, sive æstimatus; tristis, sive hilaris: modò sim talis qualem me esse cupis. Hæc est summa votorum meorum, hæc mea maxima, quam mihi opto, felicitas; nec aliud nisi hoc unum cupio, sive in cœlis, sive in terris, sive in tempore, sive in æternitate, quàm me totum tuæ infinities adorandæ submittere voluntati. Adoro pronissimâ mente divinam providentiam tuam, neque desidero momentum unum vitæ, vel tantillum sanitatis, aut sensum ullum gaudii; imò nec gradum unum gratiæ aut gloriæ supra id, quod à te mihi decretum est. Nolo quidquam meo arbitrio permitti in iis, quæ conditionem vitæ meæ, horam, aut genus mortis meæ attingunt, aut in quavis alia dispositione quæ se mihi posset offerre. Amputa, rescinde, aufer, everte omnia consilia mea, quæ tuæ circa me destinationi adversantur: statue de me ut voles, tanquam Rex meus, & Dominus meus; ita ut quidquid possum, sit in obsequium tuum; quidquid habeo, sit tuum; sim totus tuus, & tu sis meus; ego servus tuus, tu Rex meus.

§. VII.

Conatur Pilatus placare populum, sed frustra.

Pilatus, homo callidè vafer, & popularis auræ captator sedulus, consuetus attendere magis quæ aliis placerent, quàm quæ se Judicem dedecrent, facilitate crudeli perdidit semetipsum, & Deum. Quantumcunque esset cautus & solers, ne ipse quidem servire duobus Dominis potuit: in eo veniâ non dignus, quòd deterio-rem

Ioan. 19.

reveritus, nimirum Cæsarem; meliorem contempserit, videlicet Christum. Tamen commotus rabidorum Pontificum ac populi prorerviâ postulantium unâ voce, ut Christus crucifigeretur, dicit eis: *Accipite eum vos & crucifigite: ego enim non invenio in eo causam.* Responderunt ei Iudæi: *Nos legem habemus, & secundum legem nostram debet mori, quia Filium Dei se fecit.*

Leges
mundi
faciunt
homi-
nes ex-
leges
Christi.

Audite juris & legis periti: *Nos legem habemus, & secundum legem nostram debet mori.* Iudæi legem habent, secundum quam licita est innocentis oppressio, iusti condemnatio, iustitiæ violatio. *Nos legem habemus, secundum quam licet Deum offendere, imò occidere.* *Nos legem habemus, secundum quam, quidquid nobis lubet, licet.* O præclarâ legem, quæ leges omnes divinas & humanas miscet, confundit, violat, abrogat! Hæc lex approbata à Iudæis, necdum est abrogata à Christianis. Hodieque passim viget illa in curiis, in conciliis, in aulis, in Academiis; nusquam non. Ingredere Advocatorum musæa, mone legem Dei prohibere, cuiquam injuriam facere; suam cuique tribuendum. Audies illic: *Quid ais? Tu legis perite tam es peregrinus in lege.* *Nos legem habemus, & secundum legem nostram nullum est crimen opprimere innocentes, affligere viduas, deserere pupillos.* Convenias in aula nobilem, qui ad singulare certamen progreditur;ingere auribus ejus: *Illustrissime Domine, scisne legem Dei esse, Non accides?* *Quid ais? inquiet: Dic illa Monachis; nos de mundo sumus, & secundum leges mundi licet, honoris tuendi causâ, descendere in arenam, inire singulare certamen, percutere, lædere, interficere.* Admone virum eruditum, sed maledicum, moneas, Do-
ctif-

Etissime Domine, scisne ex mente Pauli, quia
Detractores Deo odibiles? Quid? tunc tam hospes es *Rom. 1. 30*
 in Theologia? Nos habemus legem, novam sen-
 tentiam ex nova Theologia, & secundum illam
 detractio, contumelia, nullum est peccatum. Sic
 in conviviis helluones legem habent, & secun-
 dum illam legem licet ad æquales haustus certa-
 re; licet ad sanitatem amici circumferre imma-
 nem craterem, & funditus exhaurire, donec ra-
 tionis usurâ, ut insani, priventur. In curiis Politici
 legem habent, & secundum illam legem licet
 habere potiolem rationem statûs, Regis, Cæsaris,
 quàm pietatis, virtutis, religionis, salutis Dei.
 Ita hoc seculo omne vitium, quia est publicum,
 videtur licitum. Sic violare legem Dei, est secun-
 dum legem mundi. Sic etiam prava aliqua in ur-
 be consuetudo, noxia pseudo-politicorum axio-
 mata, pessima pessimorum exempla, sunt multis
 velut lex, quam plerique amplectuntur, & dum
 secundum eam legem vivunt, æternum pereunt;
 quia Deus habet legem, & secundum legem Dei
 huiusmodi homines, qui vixerunt secundum le-
 gem mundi, debent mori. Quisquis juxta has
 mundi leges vixisti, hinc tibi propone horam il-
 lam, quâ defines vivere: Finge tibi dici illa Joan-
 nis tristissima verba: *Fili, novissima hora est.* Ve- *1. Ioan. 2.*
 niunt ad lectum tuum fatalem illæ vanitatis pe- *18.*
 dissequæ, quarum legibus obtemperasti. Adest In hora
 pulchritudo. En tibi hominem, ô pulchritudo, *mortis*
 qui majorem vitæ suæ partem in obsequium tuum *omnes*
 impendit, inquietus die, insomnis nocte, decolis *quibus*
 & blandis oculis aspiciens, calamistris inurens *adhæsi-*
 cincinnos, ad speculum fulvam cæsariem discrim- *mus va-*
 minans. Quid ei pro his officiis impendes, ô *nitates,*
 pulchritudo? *Nos legem habemus, & secundum legem nos con-*

demna-
bunt.

nostram debet mori. Ecce honor, jacet ibi in lecto plenus angustiarum homo, qui nullum non movit lapidem, nulli labori pepercit; ut gloriolæ, aut popularis favoris aucuparetur umbram: totum se tibi mancipavit, noctes diesque trivit Magnatum limina, affectavit Procerum clientelas, unum illi fuit studium placere pessimis. Quæ tot meritis præmia proponis? *Nos legem habemus, & secundum legem nostram debet mori.* Ecce ô Voluptas, hominem tibi penitus consecratum, cujus in te unâ fixa felicitas, qui honore postposito, despectâ salute, dei legibus neglectis, te unam semper amplexus officiosissimè coluit. Quam illi mercedem dabis? *Nos legem habemus, & secundum legem nostram debet mori.* Tunc tibi sigillatim occurrent quæcunque unquam commisisti peccata; socii illi discoli, auctores, vel complices sceleris; aderit & proditor mundus, auctor diabolus, judex Christus; una tunc erit vox omnium: *Nos legem habemus, & secundum legem nostram debet mori.* I nunc colmophile; sequere mundum, & ejus voluptates inanes; vive secundum leges mundi, quas ubi ad amissim observaveris, erit tempus, quando secundum legem Dei debebis non tantum semel mori, sed semper pati. Hoc si ita est, cupio in Mundi legibus esse exlex: satagam potius, ut sim peritus legum divinarum, quam humanarum, cœlestium, quàm civilium. Tu Christe legem habes, & secundum legem tuam, *Beati sunt pauperes spiritu, quoniam ipsorum est Regnum cœlorum: secundum illam, Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.* O beatam legem, quæ sui sectatores reddit beatos! Itaque speretis mundi legibus, *Pf. 108. scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.*

Matth. 5.

Pf. 108.

meo.

meo: Tunc in pace in idipsum dormiam; quia *pax* Ps. 118.
multa diligentibus legem tuam. 165.

§. VIII.

*Pilatum cogunt Iudaei minis, ut Christum
 condemnet.*

HAtenus Pilatus virum se praeberat, & pro
 Christo se fortem ostenderat, sed tandem
 excusserunt ei omnem ex animo aequitatem, &
 incusserunt formidinem illa verba, *Si hunc dimit-* Ioan. 19.
tis, non es amicus Caesaris.

Hic fuit velut decumanus fluctus, quo oppres-
 sa, & submersa fuit Justitia, tunc submisit fasces
 Aequitas iniquitati. Illa verba, *Non es amicus Ca-*
esaris, nimiam quantum turbarunt animum Prae-
 sidis. Tunc ipse secum: *Pereat potius Christus,*
quam ut Pilatus non sit amicus Caesaris: amica
Justitia, amica Innocentia, amica quaecumque
virtus, sed magis amicus Caesar. Inimicus potius
 sim ipsius Numinis, quam non amicus Caesaris:
 tollatur potius innocens ex hac vita, quam Pila-
 tus excidat Caesaris gratia. Evertantur jus, fas, Aequitas,
 Pietas, omnia potius, quam ut solvatur
 inter Caesarem & Pilatum amicitia. O dira cupi-
 ditas complacendi hominibus! O crudelis me-
 tus displicendi! O humani respectus, de illa cu-
 piditate, metuque conflati, quam potentes estis,
 & ad omne facinus perpetrandum parati! Ecce
 hoc unum potuit permovere hominem ad con-
 demnandum Jesum: quod neque Pharisei suis
 calumniis, neque Pontifices, aut sacerdotum
 Principes suis praetentis legibus, neque populus
 universus suis inconditis clamoribus extorquere
 potuit,

Respe-
ctus hu-
mani
quàm
perni-
ciosi.

1. Pet. 3.9

potuit, unus obrinet respectus humanus. Sic
maximus Dei despectus, est humanus respectus.
Porrò humanus respectus quid tandem est? Nil
nisi intemperans quædam, vel placendi homini-
bus cupiditas, vel displicendi formido; ideoque
ut hominibus placeas, ne displiceas, opus bo-
num omittere, malum ei oppositum committe-
re. Quàm multi salute excidunt, & exitium in-
currunt, propter illa verba, Quid dicunt homi-
nes? Si in templo, dum rei intersum Divinæ, ge-
minos flectam poplites, si manus jungam, si
oculos contineam, si eâ quâ decet & oportet,
reverentiâ, coram Christo me geram; Quid di-
cent homines? Si percussus non repercutiam; si
quod Christus jubet, reddam *bonum pro malo*; si
illatam injuriam non ulciscat; Quid dicent ho-
mines? Quòd si in splendido convivio, dum alii
famam alienam convitiis traducunt, amarulen-
tis contumeliis denigrant, illis detrahendo non
obsecundem, & pariter detrahendo non ap-
plaudam: sed silentio, vel supercilio, illorum di-
cacissimam petulantiam condemnem: si aliis
peccantibus non sim complex peccati: si alio-
rum impudentiæ me pudeat, nec cum impuden-
tibus sim quoque impudens: Quid dicent ho-
mines? Ergò, ne displiceam hominibus, valeat
virtus, postponatur Christus, contemnatur
Deus: cedat Pudicitia impudiciæ, Modestia pe-
tulantia, Verecundia impudentiæ, Æquitas ini-
quitati, quælibet virtus cuilibet vitio. Despician-
tur leges Dei, præcepta Ecclesiæ, consilia Christi:
mihi est instar omnium, placere populo, satisfacere
hominibus. Nonnè id est ad unguem ex-
primere personam Pilati? Qui volens satisfacere
populo, non est veritus gravissimo, quod fingi
pos-

posset, conscientiam suam contaminare sacrile-
 gio? Sic multi ut placeant homini, displicent illi,
 qui propter nos homines factus est homo. Cur
 tu, qui toties ingeminas: Hoc si faciam vel omit-
 tam, quid dicent homines? Cur non dicis: Si hoc
 faciam, quod nefas est facere, quid dicent cœli-
 tes? Quid Angelus Tutelaris? Quid Angelorum
 Regina? Quid Christus? Quid Deus? Quid om-
 nes & in terris iusti, & in cœlis beati? Quid di-
 cent tunc cum sudabis ultimum sudorem, cum
 jacebis in extremis angustiis, cum post omnia,
 quæ in hominum gratiam egisti, animam ages,
 ab hominum consortio segregandus; cum ab
 hominibus omnibus desertus, nullus tibi pote-
 rit esse adjutor, nisi is solus, quem sprevisti Deus?
 Quid tunc illi dicent, nisi illud Davidis, qui sic
 Justos inducit non tam loquentes, quam irri-
 dentes? *Videbunt iusti, & timebunt, & dicent: Ecce*
homo, qui non posuit Deum adiutorem suum. Et illud:
Deus dissipavit ossa eorum, qui hominibus placent: con-
fusi sunt, quoniam Deus sprevit eos. Ac ille amarus
sarcasmus, Vbi sunt dñi eorum, in quibus habebant fidi-
ciam? surgant, & opitulentur vobis, & in necessitate vos
protegant. O Pilate, jaces modò, & ardes in loco
tormentorum, Ubi sunt Dii tui, in quibus habe-
bas fiduciam, ut propter illos tam atrociter pec-
caveris contra Justitiam? Ubi jam sunt illi tui
Dij, Judæi inquam, quibus tantopere timebas
displicere? ubi Romani, quibus volebas placere?
ubi Cæsar, cujus ut persisteres amicus, inimicus
factus es Dei? Surgant nunc, & opitulentur tibi, & in
necessitate te protegant. Itaque cum ab illis nullum
sit sperandum auxilium, nullum expectandum
solatium, tunc cum maximè illorum ope indi-

Placuisse homi-
 nibus
 nocebit
 in mor-
 te.

Pf. 51. 8.

Pf. 52. 6.

Deut. 20.

Placere
 Deo so-
 li, sum-
 ma feli-
 citas.

gebo, ego, speris omnibus, ubi de cultu tuo, ò
 Christe, agetur, hominibus, memor verborum,
 quæ dixit tui amans discipulus, gentium Magi-
 ster: *Gal. 1. 10* Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non
 essem. Nunquam quiescam, nec mihi placebo, nisi
 illud assequar, ut possim, sicut tu de Patre tuo,
Ioan. 8. 29, sic ego de te dicere: *Quæ placita sunt ei, facio sem-*
per. Itaque malo tibi soli placere actu uno, mo-
 mento unico, potius quàm placere omnibus,
 qui sunt, erunt, fuerunt hominibus totâ æterni-
 tate: imò pluris facio placere semel tibi, quàm
 semper potiri imperio totius mundi. O quantâ
 est & felicitas & dignitas, posse tibi placere! Fieri
 enim non potest, ut tibi placeam, quin me dili-
 gas: si diligis, etiam benefacis: si benefacis, bene
 mihi erit in corpore, & in anima, in prosperis &
 adversis: quia si hic peregrinus, quæ placita sunt
Pf. 114. 9. tibi, facio semper, placebo tibi quoque, *Domine in*
regione vivorum.

§. IX.

*Admonetur ab uxore Pilatus, ut Christi causam
 excutiat.*

HOdiè meditandi argumentum nobis sup-
 peditabit, optatissima Christo, felicissima
 mundo, expectatissima SS. Patribus in limbo,
 terribilissima diabolo, mortis in auctorem vitæ
 pronuntiata sententia. Quam sententiam ini-
 quissimam fuisse, testata est uxor Pilati suo som-
 nio, ac deindè Pilatus ablutione manuum. Con-
 vertemus nos ad Pilatum, tum ad Pilati uxorem

tandem delabemur ad Christum. Sic ergò textus Evangelicus: *Sedente autem illo in tribunali, misit ad eum uxor ejus dicens: Nihil tibi & iusto illi; multa enim passa sum hodie per visum propter eum.* Matt. 27.

Moris erat, uti apud omnes Gentes, sic apud Romanos, ut Judices non stando, sed sedendo decretoriam in reos sententiam pronuntiarent: ne vel impetu præcipites, vel iracundiâ turbulenti, vel odio concitati, vel quocunque alio affectu depravati, sententiam iniquam proferrent. Sedebat ergò Pilatus tanquam supremus Jerosolymæ Præles ac Judex, tunc *misit ad eum uxor ejus* (quæ à Rabano dicitur Procula) dicens: *Nihil tibi & iusto illi.* Quasi dicat: Quæso te, matie, hunc tu hominem vel dimitte, quia perplexa est ejus causa; vel absolve, quia mihi certa est ejus innocentia. Fateor, multi eum reum ex invidia magis clamant, quàm ex justitia probant. Varij eum acculant, omnes condemnant; sed ex omnibus nemo eum criminis convincit. Plus in judicio te moveat æquitas, quàm terreat auctoritas. Esto, excidamus etiam Cæsaris gratiâ, modò defendatur innocentia, & non violetur justitia. Hunc autem justum esse, ideòque innocentem, plus mihi persuadent ipsa, quæ hac nocte me consternârunt, nescio quæ somnia, quàm contrarium suadeant omnia contra eum Judæorum testimonia. His, aut id genus alijs rationibus nitentibus hæc spectatissima matrona conjugem in gyrum æquitatis compellere. Et creditur sol justitiæ, qui patiebatur eclipsem in solio injustitiæ, emissio à se veluti radio uxorem Pilati illustrâsse, ut illa Christum cognoverit Salvatorem, & ita acquisierit salutem. Hæc opinio est Origenis, & Somnium uxoris Pilati.

Tract. 35.
alio- T. 2.

Luc. 17.
34.

Ephes. 5.
14.
Deus
vult omnes
salvos
fieri.

aliorum. Ille, qui adstabat ut reus coram Pilato, terrebat ut Deus uxorem Pilati: non ut ipse absolveretur, sed ut ipsa servaretur. Ita impletum est illud oraculum Christi: *Duo erunt in lecto uno; unus assumetur, & alter relinquetur.* At male monetur cæcus per visa; & apud impios quælibet Dei monita sunt somnia. O Pilate, uxor tua somniat, ut tu è somno vigiles. Si rectè attendas, invenies illud uxoris tuæ somnium, Dei esse oraculū, momentis: *Surge, qui dormis, & exurge: & illuminabit te Christus.* O Pilate, hora est jã te de somno surgere. Verè Christus ubique se ostendit esse Salvatorem, qui vult omnes salvos fieri: Pilatum salutis admonebat per uxorem, uxorem per somnium, Judam per osculum, Petrum per galliciniū, Herodem per silentium, Malchum per restitutæ auriculæ miraculum, Judæos per prodigia, alios per beneficia, omnes per testatissima Divinitatis suæ argumenta. Quisquis hîc præsens est, totius antea vitæ suæ seriem reminiscendo cogitet, & intelliget multis ac miris modis se à Deo ad salutem pellectum. Quosdam flagellis impellit intrare, alios funiculis charitatis, ut intrent, trahit illos prosperitate allicit, istos adversitate cogit: cum quibusdam agit fortiter, cum alijs suaviter. Nemo tam impatienter expetit salutem suam, quàm ipse tuam. Nō repellat venientem, qui invitatur ut venias. Ut salvaret hominem, factus est homo. Quid ergò dubitas vel de impetranda, postquã peccasti, venia: vel de obtinenda, ne pecces, gratiã? Non tam tu es miser, quàm ipse misericors. Fateor, major est misericordia tua, quàm malitia mea: licet enim peccata mea sint super arenam macris, non tamen super clem-

tiam

tiam tanti patris; ideò oro: *salvum me fac in misericordia tua.* Ps. 30, 17

§. X.

Pilatus lavat manus.

Multa pro Christi Innocentia Pilatus haecenus egerat; non pauca, ut Christum absolveret, fecerat; sed nihil effecit. Itaque cum in tam confertâ hominum multitudine, non posset vox ejus ab omnibus audiri; quod non poterat voce, signo aliquo conspicuo, quod à remotioribus videri poterat, voluit significare, *Videns enim Pilatus, quod nihil proficeret, sed magis tumultus fieret, accepta aqua, lavit manus coram populo, dicens: Innocens ego sum à sanguine iusti hujus: vos videritis.* Matt. 27. 29.

Frustrâ Pilate ad eluendam culpam adhibes aquam. Undecumque venerit aqua ista; seu ex Oceano, seu ex fluvio, seu ex torrente, seu ex fonte, seu ex puteo, seu ex cisterna, nihil efficies. Licet aperiantur cœli, & rumpantur omnes fontes abyssi magnæ, & pluat super te cœlum 40. diebus, & 40. noctibus; totusq; involvaris Noemico diluvio, scelus tuum nimis est immane, & rruculentum, quam ut illud eluere possit totius aquæ elementum. Licet non tantum tibi laves manus, sed optes cum Petro tibi lavari & pedes & caput, non eluetur crimen illud tuum capitale. O Pilate, quid jubes adferri à famulis aquam, quâ manus laves? Habes domi tuæ fontem, quo potes eluere labem. Ecce ante oculos tuos salit fons aque vivæ. Quid ni hic te alloquat verbis Davidis? *A- pud te est fons vitæ.* De illo qui coram te stat prædixit Zacharias: *In die illa erit fons patens domui David, & habitantibus Ierusalem, qui in ablutionem peccato-*

Ps. 53. 10.

Zach.

13. 1.

T

ris,

Ioan. 4.
14.
Baruch.
3. 12.

ris, & menstruata. Hæc Pilate est dies illa: fons ille jam ante te patet, & omnibus tecum habitantibus in Jerusalem, & quidem est fons in ablutionem peccatoris. Peccator es, in hoc fonte te abluere. Hic est fons aqua salientis in vitam eternam. Cur non dicis cum Samaritana: Domine, da mihi hanc aquam? Sed quid tibi dicam, nisi cum Baruch? Dereliquisti fontem sapientia. Jam te Christus tacite alloquitur, uti olim mulierem Samaritanam, cum ipsa esset juxta fontem Jacob, sicut tu juxta fontem aquæ vivæ: Pilate, si scires donum Dei, & qui est, qui adstat tibi: tu forsitan petisses ab eo, & dedisset tibi aquam vivam. Hæc aqua si lavisses manus, eluisses & scelus. Tunc non fictè, sed verè dicere potuisses: Innocens ego sum à sanguine justis hujus. Circumfer ô Pilate! paulisper oculos per domum tuam, videbis & atrium, in quo flagellatus, & Prætorium in quo coronatus est, & tribunal, in quo nunc adstat, ejus sanguine esse delibutum. Tu jam plantis tuis conculcas, quem pro te effudit, sanguinè: imò jamjam te spectante, tot stillant ex sacro ejus vertice sanguinis guttæ: vestes tuæ conspectæ sunt propè ejus cruore. Ad delendas animæ tuæ tam turpiter contaminatæ labe, plus potest unica sanguinis ejus stilla, quàm totius oceani aqua. Sed non audit Pilatus, ob inauditum Judæorum tumultuantium clamorem. Cùm enim Pilatus acceptâ aquâ lavaret manus, Judæi optantes lavare manus suas in sanguine Salvatoris sui, tamquam rabidi canes latrabant vociferantes: Sanguis ejus super nos, & super filios nostros. O scelerati! ô viri sanguinum, quorum manus sanguine plene sunt: quorum pedes veloces sunt ad effundendum sanguinè. Sanguis ejus non erit super vos ad salutem, sed contra vos ad perniciem; quia usque ad hunc diem

Isaia 1.
15.
Ps. 13. 3.

diem sanguis fratris vestri clamat ad cœlum de terra. O quàm appositè de perfidis Judæis D. Hilarius ! Ille Israël à Domino Pharaone vindicatus, in mari ablutus, in deserto Angelorum cibo pastus, in lege eruditus, in Prophetis objurgatus; in nativitate à Domino per consortium corporis susceptus, in cruce si crederet, salvatus; in resurrectione, si confiteretur, glorificatus; nil horum suum credidit, nil horum manere suum voluit. Habens manna, cucumeres Ægypti desideravit; legem autem à Domino expectans, vitulum adoravit: Prophetas audiens, occidit; Virginis partum sibi prophetatum infamavit, Deum in carne non credidit; peccati remissorem, falsi peccati reum arguit; emit ad mortem, in crucem sustulit; testes resurrectionis ad silentium corruptit, Apostolos morte interfecit. Ita sanguis Christi fusus omnibus ad meritum, ad salutem, ad gloriam; illis est ad exitium, opprobrium, ignominiam. Sed à Judæis, & Judæorum præside Pilato, ad nos mentem convertamus. Nemo nostrum est qui posset cum Pilato dicere: *Innocens ego sum à sanguine justis hujus*. Ille enim sacratissimus sanguis fusus est non tantum pro nobis, sed à nobis. Ut ergò non fictè cum Pilato sed verè dicere possim: *Innocens ego sum à sanguine justis hujus*, necesse est, ut idem adferat sanguinem, cui ego intuli necem. Lavabo ergò manus meas, non, ut Pilatus, aquâ, sed sanguine Salvatoris mei. Tunc ero verè *innocens manibus, & mundo corde*. Fateor, ô Christe ! coram te cum Davide: *Ecce in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea*. Sed vix infans immundus prodieram in mundum, cum salutari Baptismatis laticè lavisti me ab iniquitate hæreditariæ labis. Sed *amplius lava me*. Iterum, puer novas contraxeram maculas, leviter peccando; lavisti me tunc lacrymis meis, quas puer ad deli-

In Ps. 22.
Judæorum in Deum ingrati-
tudo.

Ps. 23. 4.
Ps. 50.

Et fundebam: Sed *amplius lava me*. Denuò jam a-
 dolescens, mortalis noxæ contraxeram labes: &
 qui sordidus fueram adolescens, sordesceram
 magis adhuc juvenis. Tu me lavisti in cruento
 tuo balneo, cum peccata mea Sacerdoti aperire.
 Sed *amplius lava me*. Nondum mundus sum totus,
 & tamen nemo nisi mundo corde Deum vide-
 bit. Quapropter, *Cor mundum crea in me Deus* Nam
Ps. 50. *quis potest facere mundum de immundo conceptum* (se-
Job. 14. 4. *mine? Nonne tu, qui solus es? Ut sim ergò mundo*
 corde, *amplius lava me*. Lavisti me lacrymis tuis,
 scio enim, quia propter me lacrymatus es *Jesus*
Luc. 22. *amplius lava me*. Lavisti me sudore tuo; legi enim,
 44. *quia factus est sudor tuus sicut gutta sanguinis decur-*
rentis in terram. Sed adhuc *amplius lava me*. Lavisti
 me tandem in sanguine tuo, & tum demum la-
 vando sic me, redemisti me. Per hunc sanguinem
 spero me illic aliquando admittendum, ubi Ele-
Apoc. 7. *cti tui laverunt stolas suas, & dealbaverunt eas in san-*
 14. *guine Agni.*

§. XI.

Condemnatur ad mortem Crucis.

Pilatus, cum nihil amplius effugii videret, sed
 jam se redactum in eas angustias intelligeret,
 ut necesse esset vel excidere Cæsaris gratiâ, & po-
 puli amicitia, vel peccare injustitiâ: illud timens,
 hoc contemnens, prolatâ contra omne fas ini-
 quissimâ sententiâ, tandem auctorem vitæ con-
 demnavit ad supplicium mortis. *Pilatus adjudica-*
Luc. 23. *vit fieri petitionem eorum, & Iesum tradidit voluntati*
 24. *eorum, ut crucifigeretur.*

Impletum est illud tuum, ô JESU, vaticinium:

Filius

Filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum, &c. & tradent eum Gentibus ad illudendum, & flagellandum, & crucifigendum. JESUM ergo tradidit voluntate eorum, hoc est, Judæis tradidit Agnum Dei voracissimis lupis, ut devoretur; rabidissimis canibus, ut mordeatur; immanissimis leonibus, ut di carpatur. Tradidit illum, & cum illo omnia ipsius. Totum ejus, nullâ parte exceptâ, tradidit honorem, famam, valetudinem, robur, sanguinem, caput, oculos, aures, manus, pedes, totum corpus, ut cum illo facerent quidquid quocunque modo vellent, aut possent. Christus ergo tunc traditus est omnium, quos habebat, ferocissimorum tam in terra, quàm in tartaro, inimicorum potestati. Quæ ab hostibus tam malevolis, invidis, crudelibus, tanto odio ejus accensis, non timenda laniena? quæ non tormenta? quàm horribilia supplicia? Quid miserius, quàm sic tradi? quid sceleratius, quàm sic tradere? Sed non unus est, qui eum tradidit, Pilatus: innumerus est numerus eorum, qui ipsum tradiderunt. In primis ego fui ejus traditor. Mea avaritia eum tradidit Judæ, ut venderet, mea effrænis in vivendo, & peccando libertas eum tradidit militibus, ut cõprehenderent, & funibus ligarent; mea iracundia tradidit eum ministro Pontificis, ut daret ei alampam; mea invidia tradidit eum Principibus Sacerdotum, ut eum accusarent; mea maledicentia tradidit eum militibus, ut expuerent in faciem ejus; mea ambitio eum tradidit Herodi, ut sperneret & illuderet indutum veste albâ; mea libido tradidit eum Pilato, ut flagellaret; mea superbia tradidit tortoribus, ut spinis coronarent: mea denique in quovis scelere consciscendo impudentia & pertinacia tradidit eum Romanis, ut cruci-

Pecca-
tor qui-
libet
Christi
est tra-
ditor.

figerent. Sed ut ad Pilatum redeamus: quid illum potissimum compulit ad ferendam sententiam, quâ iniquior in hominem non fuit ab hominum memoria? Metus excidendi gratiâ Cæsaris. Cùm enim observarent Judæi, Pilatum id unum agere, ut Christum vitâ donaret: illi, quibus Christi vita erat acerbior quavis morte; tandem fortissimum quod habebant, & veluti palmare argumentum proposuerunt, quo Pilato hæctenus impavido ingentem terrorem incusserunt, quo illius animi robur penitus enervârunt, quo velut ariete, huc usque erectum prostrârunt, & veluti de constantiâ gradu dejecerunt. Quod illud? Idem, quo hoc tempore omnium propè Judicum constantia & æquitas labefactatur; videlicet: *Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris.* Ad has voces totus expalluit Pilatus, contremuit, & expavit, velut fulmine afflatus; & tunc demum cœpit animos despondere, barbas injustitiæ porrigere, ac ita Christum voluntati Judæorum tradere. Non Jerosolymæ tantum, sed hîc, & alibi, & ubique est invenire tribunal Pilati. Quàm sunt quibusdam in locis corrupta tribunalia, quàm iniquæ sententiæ, quàm perversi Judices! ponderantur jam vulgò sententiæ ad libram amicitiae, vel trutinam pecuniæ, non justitiæ. Iudex est, non ratio, sed affectus. Satis est ut cadas causâ, non stete à Iudice. Si conferenda est dignitas, si munus, si examinanda est causa, primum quod quæritur, est, cuius sit factionis? Sit licet quis nocens, sit reus; si pollet Iudicis, vel Principis gratiâ, pro eo feretur sententia. Quoties in Conciliis audiuntur illæ impiæ impiissimorum voces, quas exprimit Sapientis? *Circumveniamus justum: quoniam inutilis est nobis, & contrarius est operibus nostris. Gravis est nobis etiam*

Injusti-
tia ubi-
que do-
minatur.

Sap. 2. 12.

etiam ad videndum, quoniam dissimilis est alijs vita illius. Observatis causam, cur impii velint circumvenire justum? Quia *contrarius est operibus nostris*. Nos helluando pergræcamur; ille jejunando se macerat: nos lascivimus; ille continens est: nos nitimur politicâ prudentiâ; ille Dei providentiâ: nos novimus simulare, dissimulare, quamlibet personam ponere, sumere; ille est vir rectus & simplex, inter varia semper idem, inter multa semper unus: nos studemus captandis favoribus Principum, Magnatum, Optimatum; illi nulla est acceptio personarum, nec est illi cura de aliquo: nec enim respicit personam hominum. *Contrarius est operibus nostris*. Sola ergo ratio cur impii circumveniant justum, est, quia ejus vita dissimilis est illorum vitæ. Hoc est; ideò vexatur bonus, quia non est malus: ideò patitur pius, quia non est impius: ideò accusatur innocens, quia non est nocens: & ideò condemnatur justus, quia non est injustus. Hinc madent non rarò innocentium lachrymistribunalia, stillant justorum sanguine Iudicum manus, turgent inopum ære divitum crumenæ. Audite iniqui Iudices, quibus vos verbis perstringat D. Innocentius Patronus innocentium. *Vos non attenditis merita causarum, sed merita personarum, non vitam, sed munera, non justitiam, sed pecuniam, non quod ratio dicat, sed quod voluntas affectet: non quod lex sanciat, sed quod mens cupiat. Non inclinatis animum ad justitiam, sed justitiam ad animum: non ut, quod liceat, hoc libeat; sed ut liceat hoc, quod libet.* Hoc demum est sustinere personam Pilati, malle excidere Dei gratiâ, quam hominum amicitia. Ubi enim de illâ agitur, illicò excutitur omnis conscientia, nulla habetur ratio Iustitiæ, contemnitur Religio, seponitur Pietas, jacet Vir-

De con-
temp.
mund. l.
2. cap. 4-

Respectus
humana-
nus.

tus, vilis est etiam animi salus. Sic Pilatus, ubi illi incussus fuit metus offendendi Cæsaris, mox exiit personam æqui Judicis, & consensit impio iudicio. Sed tu Jesu, sicuti amore mei permisisti te falsò accusari: ita nunc & iniquè condemnari: ut tui condemnatio, mei esset defensio. Voluisti ab iniquo illo Iudice damnari, ut ego in magno illo foro, possem à Patre tuo absolvi. Hodie quidem sententia mortis in te est primum prolata ab homine, sed jam pridem à Patre tuo. Accipe illam, non ut prolata ab iniquo Iudice, sed à Patre tuo: cuius hæc est voluntas, te mori, ut mors tua sit vita mea, Antequam tu pro me damnandus eras condemnatus, omnes, imò omnia me accusabant, & condemnabant: jam verò silent, Quòd si fortè à me petas, quòd à muliere illa adultera. *Vbi sunt, qui te accusabant? Nemo te condemnavit?* Postquam tu pro me condemnatus es, *nemo Domine.* Neque ego te condemnabo: *Vade & jam amplius noli peccare.*

Ioan. 8.
10.

§. XII.

Cruz profertur.

Vix Judæi bibulis auribus exceperant ex ore Pilati sententiam mortis in Christum moriturum; cum repente totâ urbe, per compita, & vicus, cœpit incondito clamore triumphalis Judæorum plusus resonare. Audivisses hic exprimi, quod pridem antè expressit Jeremias: *Sibilaverunt, & fremuerunt dentibus, & dixerunt: Devorabimus: en ista est dies, quam exspectabamus: invenimus, vidimus.* Interim sine mora, omnia feralis pompæ instrumenta, properanter collata: Cruz ipsa, cla-

Thren. 2.
16.

vi, mallei, funes, terēbræ, forcipes, scalæ, ligones, spongiæ, acerum, vinum myrrhatum, & quidquid ex Romano ritu ad crucifigēdum spectabat. Sed nunc dum omne supplicii tam infamis choragiū apparatus, Christus funibus vinctus, spinis coronatus, lachrymis perfusus, sudore madidus, sanguine cruentus, plagis lividus, vulneribus plenus, viribus exhaustus, frigore tremulus, lacero corpore, ob animi deliquia ægrè spirans, ab omnibus desertus, in atrio Pilati, saxo infidens, dum crucem exspectat, tacitè ad crucis supplicium se Patri offert, dicens: *Ita Pater, quia sic placitum fuit ante* Matt. 11.

te. Scis Pater mi, quod tibi obedierim usque in 26.]
 stabulum ad pecudes, usque in Ægyptum ad barbaras gentes; quocumque me misisti, tibi parui. Nunc expectatum diu, & exoptatum multum adest tempus, quo tibi obediam usque ad mortem, & usque ad mortem crucis. Vix hæc Iesus tacitè secum, cum ecce crux ipsa adducitur in cōspectum. Salve sacrosanctum lignum, tanto ambitu quæsitum, tot sæculis expectatum, tot votis expetitur. Tu o Crux in sacratissimo sanctissime Trinitatis Concilio, fuisti divinitus electa, ut esses velut Ara, in qua Sacerdos ille magnus, & summus Pontifex cruentam Hostiam pro mundi redemptione offerret; ut esset trophæum, quo Crucis gloria.
 invictus ille bellator, & Deus exercituum, spolia victoriæ suæ affigeret: ut esses candelabrum, supra quod lux mundi poneretur, ut luceret omnibus qui in mundo sunt; ut esses gladius, quo Filius Dei omnes hostes triumpharet. *Nunc Princeps hujus mundi ejicietur foras.* Ioan. 12. 31.
 Tuo imperio cederet Hebræorum Religio, Græcorum Philosophia, Romanorum potentia. Nam potentissimi Gentium Romani, Sapientissimi mortalium Græci,

Serm. de
Cruce, &
latrone.
T. 2.

Crucis
Christi
multi
inimici,

Religiosissimi omnium Hebræi, tuam gloriam ubique prædicabunt. Magnificè de Cruce Divus Chrysoſtomus: *Cruce nobis totius beatitudinis causa est: hæc nos à cecitate liberavit erroris: hæc è tenebris reddidit luci: hæc debellatos quieti sociavit: hæc alienatos Deo conjunxit; hæc longè constitutos Deo proximos præsentavit: hæc peregrinantes, cives effecit: hæc discordiarum amputatio est: hæc pacis firmamentum: hæc honorum omnium abundans largitio.* Sed nos crucem extollimus verbis, & deprimimus operibus: prædicamus linguâ, repudiamus manu. Quoties signamus cruce frontem, cum tamen habeamus alienissimam à cruce mentem? Quot sunt, qui gestant segmentum aliquod sanctissimæ Crucis, qui tamen illi ipsi inimici sunt crucis Christi? Venerantur multi sacras Crucis reliquias, osculantur, flectunt genua, æstimant, adorant & illi tamen qui sic venerantur Crucem Christi, iterum crucifigunt in semetipsis Christum; inimici non tantum Crucis, sed Crucifixi. Si colis Crucem, cur offendis Crucifixum? Quare Cruce honoratur, nisi quia in ea pependit ille, cui soli debetur omnis honor? Cruce, antequam Christus in ea pependit, erat maledictum; nunc est sacrum Myſterium. Si Cruce idè tanto est in pretio, quia Christus illam aspersit suo sanguine, consecravit corpore; cur tibi nullo est in pretio Paupertas, Castitas, Humilitas Christi? Christus Humilitatem, aliasq; virtutes extulit verbis expressit moribus, commendavit vitâ, consecravit corpore, & animâ, dum se humiliavit usque ad mortem, mortem autem Crucis. Tota vita Christiani, si ducitur ad normam Evangelii, Crucis est Christi: contrâ verò, nulla gravior, nulla molestior, nulla intolerabilior cruce, odio Crucis. Mille sibi cruces fabricat, qui illas fugit.

git. Volebat David animo excutere omnes cruce-
 ces, dum indulgebat omnibus delitiis; Sed cum
 jã videretur depositã omni cruce levis, ecce tibi,
 ipsæ voluptates *sicut onus grave gravata sunt super*
eum: ita ut cogeretur exclamare: Factus sum mihi-
met ipsi gravis. Sed miser peccator bajulans crucẽ,
 non Christi, sed peccati, ambulat demisso capite,
 curvo corpore, mœsto pectore, ejulans perpetuò
 cum Davide: *Miser factus sum, & curvatus usque in*
finem; totã die contristatus ingrediebar. O quantò
 gloriosius est gloriari in cruce Domini, quàm in
 cruce diaboli! Ecce curvatus sum ô JESU, usque in
 terram, ut suscipiam crucem tuam; imponam il-
 lam, ut feram eam. Ecce extensas manus, ut eam
 accipiam; aperta brachia, ut amplectar; parata
 labia, ut exosculer; inclinatos humeros, ut por-
 tem. Portabo usque in finem, ut salvus fiam: qui
 enim in cruce, sicut tu, perseveraverit usque in fi-
 nem, salvus erit. Vivam, ferens crucem; moriar,
 amplectens crucem: nec priùs dimittam crucem
 tuam, quàm in manus tuas emittam spiritum
 meum.

Ps. 37. 5.

Ps. 37. 7.

CAPUT IX.

Christus in plateis Ierusalem.

§. I.

Bajulat Crucem.

NUnquam ab origine mundi, quando in
 principio creavit Deus cœlum & ter-
 ram, admirabilius cœlo, terræque exhibi-
 tum fuit spectaculum, quàm tunc, dum Judæi
 Do-